GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 27. TRAVNJA 1952. BROJ 15

»Milosrđa je Gospodnjega puna zemlja, riječju Gospodajom utvrđena su nebesa, aleluja, aleluja« (Ps. 32, 5—6).
Iz Ulaza današnje sv. Mise.

Filip i Natanael

(Iv. 1,43-51)

U redu, kojim su dolazili k Isusu učenici, Jesu: Filip i i Natanael, poslije prve trojice Andrije, Ivana i Simona, prozvanoga Petrom. S Petrom je postavljen temelj Crkve Kristove i na njega su usađena odmah dva stupa njezina Andrija i Ivan.

Dan za poziva prve trojice učenika Spasitelj je odlučio, da se vrati u Galileju. Rano u zoru susreo je kao slučajno mladog ribara po imenu Filipa. Filip je bio zemljak Petrov i Ivanov. I Filipa je, kao i njegove zemljake Petra i Ivana spremao na dolazak Mesijin Ivan Krstitelj. Njemu je Gospodin rekao dvije kratke riječi: »Ajde za mnom!« I Filip postaje odmah dušom i tijelom učenikom Isusovim.

Pita se zada, što je Filipa skloniło, da se odmah i bezuvjetno odazvao Isusovu pozivu? Ništa drugo nego samo Isusova osvajajuća božanska Ljepota, koja je govorila vladarskim jezikom, veličanstvenim dostojanstvom, dubokom ozbiljnošću, blistavom čistoćom. To sve nije dopuštalo ni razmišljanja ni sumnjanja. Filipu je bilo odmah jasno: To je Mesija.

Filip je imao u bližnji svoga dobroga prijatelja po imenu Natanaela. On je bio rodom iz Kane, susjednog gradića kod Nazareta. Smjesta je potrčao k njemu. Iznenadio ga je svojim licem, koje je sjalo od veselja. Saopćio mu je nečuvenu vijest: »Za koga pisa Mojsije u zakonu i proroci našli smo Ga: Isusa, sina Josipova iz Nazareta«.

Tim riječima je Filip mogao misliti samo na Mesiju. O Njemu su Mojsije i proroci proricali. To je Natanael odmah shvatio. Ali »Nazaret, Nazaret?« O tomu ne čitamo ništa ni kod Mojsije ni kod proroka. Natanael pozna jako dobro Sv. Pismo. Tu je nešto nerazumljivo. Filip može biti uvjeren o tomu, da je našao Mesiju, ali Natanael se ne može osloniti na mišljenja drugih ljudi. On ima sam dosta razuma, da može o tomu odlučiti. Njegov mu zdrav razum kaže: iz maloga gorskoga gnijezda, Nazareta, kojega stanovnici nisu baš najbolji, ne dolazi Mesija. Zato u šali i ruganju odgovara Filipu: »Iz Nazareta da može što dobro doći?«

Filip ne će da se ljuti na svoga prijatelja Natanaela. On ga pozna kao čovjeka mirne krvi i smjela suđenja. Ali ga ipak ne ostavlja u sumnji. Zato mu reče: »Dođi i vidi!«

Natanael ide. On hoće da sam vidi i ispita ovu stvar. On nije čovjek, koji bi već unaprijed zatvarao oči i ne bi htio stvar spoznati. Njegov značaj (karakter) je ispravan i častan.

I doskora obojica Filip i Natanael susreću Isusa, koji je išao cestom s prvim učenicima. Gospodin se okrene i svojim prastocima pokaže Natanaela. On pokaže još više u njemu. On im dade da vide dušu novoga učenika. Reče im glasno tako da je i Natanael čuo: »Evo, zaista je Izraelac, u kom nema lukavštine«.

Natanael je iznenađen ovakvim pozdravom. On se čudi tomu, što ga Isus poznaje. Zato Ga zbunjeno pita: »Odakle me poznaješ?« Tada odgrne Gospodin ogrtač, kojim je bilo zastrto Njegovo Božanstvo zato, da svoga vrijednoga ali povučenoga čovjeka osvoji. On očituje svoje božansko znanje i odgovori Natanaelu: »Prije nego te pozva Filip, vidjeh te, kad si bio pod smokvom«.

Što se dakle dogodilo pod smokvom? Zar je tamo Natanael vruće molio Svevišnjega, da pošalje Mesiju? Ili ga je Bog tamo rasvijetlio? Ne znamo. Riječi su Gospodinove odstranile svaku sumnju iz njegove duše. Sunce mu je zasjalo. On je jasno upoznao: To je Mesija, jer poznaje tajne moga srca. A Natanael se djetinjski i otvorene duše bez ikakve zapreke predaje Spasitelju. On uskliknе: »Učitelju, Ti si Sin Božji, Ti si kralj Izraelski.« Odgovori mu Isus: »Jer sam ti rekao: Vidjeh te pod smokvom, vjeruješ, vidjet ćeš više od toga. Odsad ćete vidjeti nebo otvoreno i anđele Božje, gdje uzlaze i silaze nad Sina čovječjega«.

Natanael je odsada ostao vjeran Gospodinu. On je postao velikim apostolom pod imenom Bartolomej. On je propovijedao i putovao: Indiju, Parćane, Mezopotamiju. I ondje zasijao sjeme Božje riječi. Ondje je uz neizrecive muke za svoga Učitelja bio na križ razapet.

Filipu je osvojio pogled Isusov i božansko dostojanstvo, koje je očitovala Ljepota Spasitelja. A tako i Natanaela. Ali je Gospodin htio da ovoga čovjeka pokaže drugim učenicima, da vide, kolikom mirnoćom i željom razborito traži istinu. Zato ga je Filip pozvao: »Dođi i vidi!« A kad je vidio, predao se sasvim Isusu. A Isus hvali njegovu iskrenost i nepristranost riječima: »Evo, zaista je Izraelac, i kom nema lukavštine«.

Koliko je divno ovo svjedočanstvo! Koliko vrijedi iskren i otvoren čovjek u komu nema himbe ni lukavštine! Sam ga Bog hvali i ždiže pred drugima! A to mu je najveća čast i nagrada. Takav je bio Natanael.

Budi nam Sunce, Božja Majko!

Tako je lijepo, take smo sretni, kad možemo ljubiti nekoga, u koga se pouzdajemo, o kome znademo, da mu smijemo doći u svako doba dana i noći, radosti i jada. Ljudsko stvorenje to nije, jer ne postoji takvo, kojemu ne bismo jednom dosadili, te bismo mogli doživjeti, da zatvorivši svoje srce, zatvori pred nama i vrata. Tako je bilo i bit će na ovome svijetu. No iznad ovoga svijeta, Majko, ima jedno Srce, koje se nigda ne zatvara. Njegova ljubav teče životom naših duša, kao mladi sokovi kroz žilje; grije nas kao sunce; odmara nas kao blaga zaspala noć. Dobro Srce, Majko, Srce je Tvoje ljubavi.

Netko je pitao jednom, zašto bi Ti trebala toliko ljubiti nas, nezahvalne, sebične i često tako nerazumne stvorove na zemlji i zašto očekujemo od Tebe dar milosti, ako nam ga već daje Tvoj Sin. Odgovor: Znamo, da nad svakim životom treba da bdije jedna ljubav, koja će ga štititi ne po zasluzi, jer tad bi to bila pravda, a jao nama, budemo li primali po pravdi, kako smo zavrijedili, nego će štititi svoje stvorove po svojoj neiscrpljivoj dobroti, jer prava ljubav je uvijek neiscrpljiva dobrota. To je božanska ljubav, koja nema sata, koji bi mjerio granice.

Tko bi mogao odijeliti Tebe od Tvog Sina? Svaki Njegov dar ujedno je i Tvoj a svaki Tvoj poklon ujedno je i Njegov. Koja bi sjena mogla sakriti Tebe, dok promatramo Njegov lik, proizašao iz Tvog krila, položen s Križa opet u Tvoje krilo? Rađanje i Smrt Najsvetijega pripada prvoj Tebi sa svim svojim ponorima bola i žrtve, Božja Majko!

Kao što se cvjetovi otvaraju prema suncu te rastu sve ljepši bojom i oblikom, otvaraju se i naše duše prema Tebi, da im budeš sunce.

Budi nam sunce, Božja Majko!

ŠUMANOVCI

U hrastovoj šumi, punoj mekih sjena,
Lutala je davno sirotica neka.
Otišla u svijet rad bolesnih zjena
Tražila pomoć i očima lijeka.

S torbom na ledima, s krunicom u ruci
Kročila sve dublje u debelu šumu.
Molila je Gospu Kršćana pomoći,
Da pronađe lijek i ozdravi oči.

Kada je noć skutom zahvatila šumu,
Kod sedam hrastova umorna je sjela.
Zvijezdama krunjena, kao mjesec sjajna,
Pristupila k njoj je Gospa, divna, bijela.

Reče: »Vidi česmu kod sedmoga hrasta!
Idi i operi u njoj bolne oči.
Vjeruj, iz tog vrutka i od dobrog Boga
Pomoć će ti brzo i sigurno doći«.

I kako je, jadna, bolne oči prala,
Bolest s njih je lako, kao mrena spala.

Šumjelo je hrašće, prohujala ljeta,
Došli grubi ljudi i posjekli šumu,
A sedam hrastova ko mrtve junake
Odvukli daleko po prašnome drumu.

Umrla je šuma, zamrla je vjera,
Ostali su samo–negdje-pusti novci.
I pusto se mjesto odavna naziva
Za spomen il' žalost? Vele: Šumanovci.

Česma ondje jošte uvijek mrmori.
I kip Gospin stoji još sklopljenih ruku.
Gospa, koja čeka i pomaže rado
Svojem, dragom, dobrom i pobožnom puku

Čudesne gusle

Dva Božja ugodnika šetala su u predvorju raja i živo razgovarala o tome — da li je u raju lijepša glazba ili pjesma ili koja druga ljepota.

Dok oni tako razgovaraju, odnekud zamnije divna, predivna glazba: nježna, puna tihe tuge, koja pomalo preliva vedrinu u radost neiskazane miline. Kao da je u njoj muzika sve prirode od rasta travčice i treptaja listka sve do zlatne sunčane svjetlosti — svi zvuci sliveni, sjedinjeni u jednu silnu čežnju, nemirnu, nesvak dašnju čežnju za Bogom.

Istom kad je posljednji zvuk zamro u daljini, sveti se prenuše i zgledaše, nijesu našli riječi, kojima bi izrazili svoje udivljenje i šutke prosljedje šetnju. Kako im je ususret dolazio jedan anđeo, zaustavi ga prvi svetac.

Oprosti, znadeš li za kojeg je dijela raja i koji je taj sveti glazbenik, taj divni umjetnik?

Što smetaš, upade drugi u riječ, Anđeo upravo dolazi sa zemlje i ne će znati.

Ali anđeo se milo osmjehne i reče:
— Božji sirotan.

Tko?

No kako se nebom ponovno razlije divni zvuci, anđeo im mahne prema zemlji i reče: Eno ga.

Oba sveca svrnuše pogledom dolje i iznenađeno uskliknu — Franjo!

Ugledali su dolje divno čudo.

Pod jednim drvetom Siromaška u dugoj smeđoj halji, kako nježno i veselo gudi o dva drvca, o dvije obične šumske grančice i kako on gudi, tako se predivna glazba širi svom šumom, čitavim krajem sve do samog raja. I ni s kojih se čudesnijih gusala od ovih, nije uzvio ljupkiji glas i nikoji veći umjetnik nije divnije svirao negoli ovaj Siromašak u ova svoja dva prutića. Ali su je osjetili i razumjeli samo oni, koji su blizu Bogu.

Bratska opomena

Bratska opomena je djelo, koje pripada duhovnim djelima milosrđa, a ide za tim, da popravi bližnjega. Kad se netko nalazi na rubu ponora, nije li naša dužnost, da ga upozorimo na pogibelj? Tako je isto dužnost ljubavi upozoriti nekoga na veliku duhovnu pogibelj. Spasitelj kaže: Ako je tvoj brat pogriješio protiv tebe, pozovi ga na odgovornost u četiri oka. Kazat će netko: Neugodno mi je drugoga opominjati. Ako pomisliš, da time stavljaš zapreku i drugim zlima, koja izlaze iz prvih, lako ćeš svladati neugodnost. Netko će reći: Ne znam, kako bih izvršio opomenu. Izvrši jednostavnim riječima, bez đuđačkih govorancija, na pr. ne radiš dobro, to nije u redu, ne pristoji se, pazi šta govoriš i sl. Možda ćeš reći: Pa on zna i sam, da ne radi dobro. Kojiput zna, a kojiput ne zna. Pa ako i zna, on u času strasti i ne misli na to, a tvoja opomena će ga zaustaviti u zlu djelu. Potok teče i juri sve brže, dok ne dođe do brane, tada se zaustavi i čeka. U toj zaustavi čovjek može doći k sebi, uvidjeti zlo i prestati ga činiti.

Opominjati bližnjega dužni su u prvom redu poglavari i odgojitelji. Bog je rekao proroku Ezekijelu: Postavio sam te stražarom kući Izraelovoj. Tako su dužni roditelji opominjati djecu na dobro, poglavari pitomce, svećenici vjernike. Veliki svećenik Heli znao je, da mu sinovi čine mrska djela pred Gospodinom, no nije ih opomenuo. Zato ga je Bog kaznio: sa mu s na poginula u boju, a sam je pao sa stolice i slomio vrat.

Dužni su opomenuti bližnjega i oni, koji s njim živu u zajednici, svaki dan se vide, i razda su skupa, susjedi, namještenici u istoj radnji itd.

Poteškoća je u načinu kako izvršiti opomenu. Tu treba takta, da se stvar još ne pokvari. Kaošto se lijek mora uzimati u pravoj mjeri tako je i s opomenom. Najbolje uspijeva opomena, koja se vrši blago i s ljubavlju. Sv. Ambrozije kaže: »Prijazna opomena koristi više, nego grubi prekor. Ona rađa stid, srdžbu i zlovolju. Dobro je, ako te onaj koga opominješ, smatra više prijateljem, nego neprijateljem. Lakše je poslušati dobronamjerno upozorenje, nego grdnju«.

Kadkad je potrebna mjesto blagosti ozbiljnost i strogost. Sv. Pavao preporuča blagost, kad kaže: »Ako tko padne u kakav prekršaj, ispravljajte ga duhom blagosti«, no na drugom mjestu piše Timoteju i ovako: »Pokaraj, opominji i zaprijeti!«

Ozbiljnost i strogost treba da upotrijebimo u slijedećim slučajevima:

Prvo, ako se s blagošću ne može postići željeni cilj. I liječnici mijenjaju lijek, ako prvi ne uspije. Sv. Bernardo, govoreći o milosrdnom Samaritancu, kako je izranjenom čovjeku zalio rane uljem i vinom, veli: I duhovni liječnik treba da uz ulje blagosti primijeni i vino strogosti, kad treba tvrdovrate i okorjele popraviti. Kad se blagost pokaže bezuspješnom treba posegnuti za strožim mjerama«. Sv. Augustin kaže: Šta ćeš učiniti s neukrotivim sinom? Ne ćeš li ga kazniti?«

Drugo. Strogost treba upotrijebiti, ako je krivac od naravi neposlušan, nepokoran, i nepristupačan blagim riječima. Ima takvih, čije je srce okovano željeznim oklopom. Takvo srce treba kovati na nakovnju strogosti, dok se ne smekša. Sv. Pavao piše Titu o Krećanima, navodeći riječi njihova pjesnika: »Krećani su uvijek lašci, zle živine, lijeni trbusi, zato ih sa strogošću opominji, da budu zdravi u vjeri«.

No i u slučajevima strogih opomena treba imati u srcu pravu ljubav, iz koje jedine treba da opomena izvire. Opomenu treba dakle vršiti u duhu ljubavi, a ne iz osvete. Sv. Grgur kaže: »Pravednici kod sve oštrine i strogosti u opomeni ne gube privlačivi čar prave unutarnje i nježne ljubavi«.

PO PRVI PUT U POVIJESTI AUSTRALIJE nedavno je služena tamo sv. Misa u slavensko-bizantskom obredu. Sv. Misu je služio o. Andrej Katkov, koji je od strane Kongregacije za istočnu crkvu upućen u Australiju radi pastorizacije među tamošnjim Katoličkim Slavenima.

Uskrsni Alleluja

Alleluja, Alleluja! Veseli Alleluja! Na sve strane odjekuje radosni uskrsni alleluja. Mi se nalazimo u svetom uskrsnom vremenu. Ako pobliže pogledamo liturgije (bogoslužne čine) ovoga svetoga vremena od Velikog Petka pa sve do konca duhovske osmine, upada nam u oči, kako Crkva u svim bogoslužnim činima neprestano i neprestano kliče i ponavlja ovaj veseli: Alleluja, Alleluja! U svim dijelovima sv. Mise u: Ulazu, na Stepenicama, u Prikazanju, u Pričesnoj molitvi, posvuda susrećemo ovaj radosni Alleluja.

Zašto Crkva u ovom vremenu neprestano ponavlja ovaj Alleluja? »Jer je Isus na Uskrs ustao od mrtvih« i »Jer je uskrsnućem Kristovim svršeno naše spasenje«.

U vrijeme, kad su nastale naše današnje misne liturgije i liturgije uskrsnoga vremena, u ono su vrijeme dobili ljudi, koji se po Crkvi hoće spasiti, tri Sakramenta za svoje otkupljenje i to u noći od Velike Subote na Uskrs. To je bila vrlo svečana noć. U toj se noći već u staro doba sve obavljalo, što mi obavljamo danas, a to je posveta uskrsne svijeće, posveta krsne vode, prva Misa s Alleluja, krstili se, potvrđivali i pričešćivali Katekumeni t. j. pripravnici za sv. Krštenje.

Tada je Crkva dobivala nove članove, nove djevice, nove priznavaoce, nove svece. Stoga nije bilo čudno, što je njezino srce nabujalo od radosti i ona je pjevala: Alleluja, Alleluja! I onda razumijemo zašto je ona to veselje nastavljala do konca duhovske osmine, koja je svršetak uskrsnog vremena. Ne samo to. U onoj noći ne raduje se samo Crkva, nego se još više raduju oni, koji su postigli spasenje primitkom sv. Krštenja, Potvrde i Prve sv. Pričesti.

Sad je bio odstranjen i grijeh i krivnja, a njihova je duša sjala u nevinosti posvećujuće milosti. Sad je nestalo ropstvo sotonino i smjeli su se nazivati djecom Božjom. Sad je bio za one, koji su dobre volje, zauvijek zatvoren pakao, a nebo otvoreno. Sad su bili sposobni da to iskreno ljube i tako ljube, da su se osjećali spremnima i život svoj žrtvovati poradi te ljubavi.

Kako li se sasvim drukčije gleda život u toj vjeri, u tom ufanju, u toj ljubavi. Prije je bio cilj i put tako taman, a sada je sve svijetlo. Sada znadu, zašto su na svijetu. Sada mogu vjerovati u vijest, da je iznad njih dobar Otac. Sada se mogu nadati, da će svako dobro ovdje na zemlji jednom naći svoju stostrukū plaću. Sada mogu ljubiti, što su dosada mrzili kao pogani, naime: trpljenje, muke, bolesti i smrt. Sada naime znadu: »Sve nam te stvari idu u dobro, sve te stvari nisu konac života, nego podloga i početak vlastita vječnog života«.

Tako su mislili i tako osjećali u Duhu Svetom, koji im je dan u trima otkupnim Sakramentima. I kad su to mislili i osjećali, tada su iznenada začeli radosni pjev: Alleluja sretne Crkve. I kad su to slušali otvoriše im se usta i oni su veseli i blaženi, kao nikada dotada, zapjevali također u svetoj uskrsnoj noći: Alleluja, Alleluja, Alleluja! To je bilo vesclje i radost, bez kraja i konca. Dan na dan su ga pjevali do Bijele Nedjelje. I to su slavili u svojim bijelim haljinama. A poslije samo po nedjeljama do Duhova.

To su slavili tako, da je oblik njihove radosti ostao do današnjega dana u uskrsnoj liturgiji. I kad na duhovsku noć, kao na drugo staro kršćansko vrijeme određeno za Krštenje, primi novi daljnji broj katekumena Sakramente otkupljenja, tada su kroz osam dana slavili uskrsni otkupljenici u zajednici s duhovskim pokrštenicima svoj blaženi i radosni Alleluja. A to se još i danas vidi u misnim knjigama.

Tako su se otkupljeni veselili u staro kršćansko doba. To nam još danas svjedoči mnogostruki, radosni Alleluja uskrsnog vremena. Ali taj Alleluja ne sjeća nas samo onog veselja otkupljenih u staro kršćansko vrijeme. On hoće da nas sve, sve, koji smo kršćani i danas pozove: »Veselite se, jer vi ste svi sretni kao i oni stari kršćani, jer i vi ste otkupljeni, i vi ste svi primili tri otkupna Sakramenta: Krštenje, Potvrdu i Euharistiju. Pa ako ste poslije toga pali u teški grijeh, tada ste primili ponovni Sakramenat otkupljenja, a to je Sakramenat Pokore, drugo krštenje. Stoga ste vi isto tako sretni kao i otkupljenici starih vremena. Zato se radujte.« To nam dovikuje Alleluja uskrsne sv. Mise.

Treba da se neprestano veselimo, naročito da se veselimo u ovo svelo uskrsno vrijeme, koje nas poziva na to veselje i sjeća nas našega otkupljenja. Veselimo se naročito u ovaj čas, kad hoćemo da slavimo uskrsnu liturgiju. Veselimo se na Ulazu sv. Mise, na Stepenicama, u uskrsnom Prikazanju, u uskrsnoj Pričesnoj njesmi. Kao otkupljeni veselimo se s vilestrukim Alleluja, Alleluja, Alleluja!

Kako se dolazi do razboritosti

Kad je kralj Salamon preuzeo izraelsko kraljevstvo i uspeo se na prijestolje, pomolio se Bogu za krepost razboritosti ovako: »Daj sluga svojemu srce razumno, da može vladati narodom tvojim i da zna razlikovati između dobra i zla« (3 Kralj. 3,9). Bogu se vrlo svidjela molitva Salamonova, pa mu zato odgovor.: »Jer si to zaiskao i nisi za se molio duga života, ni blaga, ni smrti neprijatelja svojih, nego si sebi zaprosio mudrost u pravom djelovanju, to ću ja udovoljiti tvojoj molbi. Evo, dat ću ti srce mudro i razumno, tako da tebi jednaka nije bilo prije tebe, niti će biti teb jednaka poslije tebe. Ali dat ću ti i to, što nisi iskao, i blago i slavu, tako da tebi jednaka ne bude među kraljevima, dok si živ« (3 Kralj 3, 11—13).

Iskustvo je svjedokom, da se krepost razboritost, može naslijediti od roditelja. Razborit roditelji, kako s drugim vrlinama duše i tijela, tako mogu dijete obdariti i razboritošću Mnogo se na razboritosti dobiva i plemenitim odgojem. Ali je zajamčena činjenica, da je velika i neobična razboritost posebni Božji dar, koji Duh Sveti daje čovjeku po žarkoj ustrajnoj molitvi, kako to divno pokazuje Sveto Pismo na kralju Salamonu .

Mnogo će u razboritosti napredovati onaj, tko postojano suzbija svoje glavne mane. Razborito može suditi samo smiren i staložen čovjek; samo onaj čovjek, koji zrelo i svestrano stvar razmisli. Prema tome je strastven, žestok i nagao čovjek daleko od razboritosti. Svaka strast pomućuje pravilno prosuđivanje razuma. A čim razum ne sudi pravilno, već je razboritost isključena, jer razboritost i nije drugo nego ispravno suđenje razuma, što valja ovaj čas učiniti, odnosno što se ne sm je učiniti.

Svi se učitelji i odgojitelji, kako duhovni tako i svjetovni, slažu u tome, da je povijest učiteljica života. Što čovjek prošle događaje, svoje i tuđe, temeljitije ispita i prouči, to će se u budućem životu bolje snaći i razboritije suditi.

Razboritosti puno pomaže savjetovanje s iskusnim osobama. Djecu treba neprestano upozoravati, da u svim težim i važnijim pitanjima pitaju za savjet roditelje. I naravni zakon i posebna Božja milost daje roditelji ma to svojstvo, da svoju djecu vole, da su zabrinuti za dobro svoje djec.. Prema tome će i kod davanja savjeta djeci gledati, da savjet bude što bolji i korisniji. Stare i starice posjeduju golemo životno iskustvo, koje se ne da naučiti iz knjiga, nego je stečeno u životnoj borbi, a oni se vesele, kad mogu nekomu savjetom koristiti. Zašto se mladež ne bi koristila savjetom starijih, kad je do mudra savjeta lako doći, a dobar savjet ne stoji ni truda ni troška ni onoga tko ga daje, a ni onoga, tko ga prima, a dobro, koje iz dobra savjeta proizlazi, na čast je i korist obojici.

Kod razboritosti treba budno paziti, da se prava razboritost ne zamijeni krivom. Kriva je razboritost, kad netko vještro traži i uspješno nalazi sredstva i načine, kako će zadovoljiti svoje zle sklonosti. To je »tjelesna razboritost«. I strastven pušač će naći sredstva, makar gdje, da dođe do duhana, i alkoholičar, da dođe do pića, i tat da dođe do tuđe imovine, a ipak nitko to ne zove razboritošću, nego slaboću odnosno manom.

Ima ljudi, koji se umiju vještački pretvarati. Pokazuju se daleko boljima nego što jesu, da mogu iskoristiti tuđu dobrotu i bezazlenost. To nije razboritost nego lukavština i prevara, dakle odvratna mana. Ni onaj ne može biti razborit, tko je sav i neprestano u brigama, kako će steć, što veće bogatstvo. Njegova se duša ne može dići u viši i bolji svijet, gdje vladaju kreposti, gdje vladaju vrednote duha.

Sveto Pismo hvali Josipa Misirskoga kao primjer osobite razboritosti. On je, tumačeći faraonove sne, upozorio faraona, da će najprije doći sedam rodnih godina, a iza sedam rodnih sedam gladnih godina, pa neka faraon u rodnim godinama brižno skuplja i čuva žito za gladne godine. Faraon je poslušao Josipov savjet i time je narod za gladnih godina spašen od očite propasti. Razboritost diže ugled i spasava pojedince i obitelji pa i čitave narode.

Gospodine naš i Bože naš!

Uskrsnuli naš Spasitelju, kada poželimo svim srcem ugledati Tvoj mili lik, otjeraj Tvoju čobru prisutnost, onda padamo na koljena i zazivamo Te uzdahom priznanja i ljubavi: Gospodine naš i Bože naš!

Jer Ti si uz nas, kao što si obećao, u sve si dane uz nas, do svršetka svijeta. Naše smrtne oči ne mogu Te vidjeti, naše ruke ne mogu Te dodirnuti, ali Tvoje je sveto Tijelo u bijeloj Hostiji. Tvoja je dragocjena Krv na našim žrtvenicima. Tvoja je ljubav u nama, vodi nas, pridiže i čuva. Ti si, Spasitelju, u našim crkvama, u našim domovima, u našoj duši. Ti si svugdje, gdje se zaziva Tvoje moćno ime.

Naša vjera, Spasitelju, upravlja naš pogled beskrajnim visinama, kojima si Ti Gospodar. Naše ufanje upravlja naš korak kriju, koji je naše spasenje. Naša ljubav progovara u najljepšoj molitvi, koju si nas Tj naučio, kada progovaramo svesinome Bogu, kao što progovaraju djeca, baštinci vječnoga kraljevstva: Oče naš, koji jesi na nebesima.

Gospodine naš i Bože naš! Mi se klanjamo Tebi, mi Te molimo: Priveđi nas svojim nebeskim stazama, daruj nam svoj mir, svoju blagu utjehu.

BENEDIKTINKE U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA slave ove godine 100. godišnjicu svoga dolaska u ovu zemlju. Prve sestre Benediktinke su došle u Ameriku iz samostana sv. Walburge u Eichstaett-u. U Sjedinjenim Američkim Državama sada ima 6000 sestara Benediktinki. U svojim školama ove sestre odgajaju 90.000 pitomaca.

Bez Stvoritelja nema ništa!

Engleski učenjak Sir Ambrose Fleming, predsjednik Victorija-Instituta, držao je predavanje pod naslovom »Filozofska razmatranja o modernoj fizici i njezin odnos prema vjerskoj misli«. U tom je predavanju, govoreći o najnovijim otkrićima na području fizike, među ostalim rekao i ovo:

Veliko obilje modernih otkrića o broju mjeri i težini u fizičkom svijetu , prema mišljenju veoma mnogih učenjaka, potpuno je oborilo staru nekadašnju nauku o materijalizmu. Svemir se danas našim očima ne ukazuje kao tvar, već kao misao. No svaka misao pretpostavlja postojanje jednog mislioca. Dokazi, do kojih smo došli putem fizike, potvrđuju, da je fizički univerzum (svemir) imao jedno podrijetlo u stvaralačkom času i da ne postoji ništa, što bi postalo po sebi. Nauka, da je živa materija proizašla u određeno vrijeme iz nežive tvari, jest izmišljotina, koja pred eksperimentalnom (iskustvenom) znanošću propada. Samo zahvat neke stvaralačke moći može protumačiti život«.

U IRAKU postoje tri samostana kaldejskog Antonijanskog reda te u njima živi 80 redovnika. U studenom pr. g. ponovno je zabran za generalnog superiora ovoga reda opat Stefen Bella, koji je 1939 postigao doktorat na Papinskom Orijentalnom Institutu.

PODLISTAK

DOK JE JOŠ BAKA PRIČALA...

Danas sam prošla pored bakine kuće. Baka više ne postoji, a u njezinoj su kućici stranci ljudi, a ondje, gdje su cvale gredice s vrbenom, karamfiljem i rezedom, raste bukvica, gorčak i mrtva koprriva. Porušen je i stari bunar s drvenom kućicom obraslom glicinijom. Jednako je ostalo kao za bakina života samo mjesto u sjeni granatog oraha, gdje je baka često sjedjela, plela za svoju unučad i praunučad, pričala i pokazivala nam starinske slike.

Jednom, — bilo je ljeto — a baka nam je pričala zimsku priču. Zapravo je započelo ovako: Mi smo, ne znam već po koji puta, pregledavali bakin crveni album s fotografijama. U njemu je bilo mnogo poredanih slika: gospođe u krinolini, gospoda u dugim kapustama, djeca u naškrobljenim opravicama. Bilo je tu slika i iz bakina društva, namještene i ukočene snimke, i svatovskih fotografija. Kod jedne svatovske slike smo zastali: »Tko je ta mladenka u velu i dugoj opravi s volanima?« »Pa teta Anđela, — ona što živi u Pragu, a kćeri su joj već davno udane. Pored nje je njezin muž — pokojni doktor Gram, pa djeveri, djeveruše, uzvanici...« — »A tko je onaj svećenik, koji sjedi pored kuma?« »Naš župnik«. »Koji?« »Ah, — pa davno je umro. Vidite, sasvim je sijed već i tu na slici. »Naš župnik« tako smo ga svi zvali.« Baka se nasmiješila: »Onaj, koji je jednom pralji poljubio ruku«... Kako je to bilo? Pričaj, bako!« Baka je spustila pletivo u krilo, odložila očale i započela:

»Znate ji onu kućicu iza groblja? Malena je, uvijek bijelo okrečena s visokim crnim krovom i s dva sićušna prozora? Pred njome je baščica letvama ograđena. U njoj cvatu crvene grmuše ruže. Iza kućice je šljivik. U njoj stanuje baka Dena sama. Njezine su kćeri davno se poudavale u druga sela, dva sina nestala 1916. u ratu, dvojica su negdje u svijetu oženjeni, a muž joj već 15 godina miruje na groblju pored žalosne vrbe. U doba kada se je ovo zbilo, što vam pričam, Dena je bila još mlada, vrijedna, ponosna, ali siromašna ženica. Muž joj je bio šumski radnik, ona je prala rublje po tuđim kućama, no često nije sva zarada bila dostatna da prehrani i odjene obitelj s mnogobrojnom djecom. Osmero su djece imali, sve u par: četiri djevojčice i četiri dječaka. Lijepa su im bila djeca, zdrava i rumena. Nikada se Dena nije nikome tužila, nikad niti u zajam od koga što tražila, a uvijek je bila dobro raspoložena. Ali... jedne vrlo oštre zime, kada je snijeg znao zapadati do prozora niske Denine kuće, »naš« je »župnik« opazio da Dena dolazi na zornice u papučama, u laganoj haljini, zaogrnuta s ishabanom vunenom maramom. Opazio je i da su joj obrazi problijedili, i da je sva tanka kao vrbova šiba. — »Našem župniku« nije trebalo mnogo pričati. Brzo je sve shvaćao, a u dušu je poznavao svaku svoju ovčicu. »Naš župnik« je znao: Dena, vrijedna i ponosna Dena je gladovala, da joj djeca budu sita. Trebalo je pomoći, oprezno, da je se ne bi povrijedilo. Stoga ju je poslije zornice pozvao k sebi u svoj ured. »Kako si Dena? Kako je kod kuće? Što ti radi muž? Jesu li djeca zdrava? Naravno, sve je bilo kod Dene dobro i sve u redu. Tada »naš župnik« učtivo zamoli: »Htio sam te upitati, da li bi htjela svake subote poslije podne izmesti crkvu, oprašiti klupe i nagaziti mijeh orgulja? Vidiš, crkvenjak je ostario, zlmi mu je teško. Pa i ne vidi dobro, a dani su kratki. Dena je pristala. »Da Dena, rekao je tada kao uzgred »plaćat ćemo ti u novcu, a i nešto u živežnim namirnicama, ako ti je pravo. Ja ću ti biti vrlo zahvalan, jer će vjernici dolaziti u uredno pospremljenu kuću Božju«. — Dena se zarumenila od radosti, i opet je samo kimnula glavom u znak pristanka.

Od toga je jutra Dena svake subote dolazila, mela i oprašila crkvu, i nagazila mijeh na koru. Mora se priznati, žuljjani su joj bili neobično zahvalni: u malenoj se kući nije više oskudijevalo te zime. Župnik se je zadovoljno smiješkao, doista njegovim se žuljjanima nije moralo mnogo tumačiti... Samo, — eto, — kako je u crkvi bila uvijek sama, približio joj se napasnik.

Sumrak bi se hvatao, nitko je nije vidio, i stoga je ona pokušala dotaći se tipaka. Samo dotaći, jednim prstom. Crkvom se razlio snažan uzdah. Dena je povukla prst k sebi. Čekala je čas-dva, no kako nitko nije dolazio, da je ukori, pokušala je sa skoro zaboravljenom pjesmom, koju je učila u djetinjstvu. S dva prsta tražila je tipke: »Hvali Sion Stvoritelja«. Napokon joj je uspjelo hvatati one tipke, koje su odgovarale naplevu pjesme, premda je bilo teško snaći se između bijelih i crnih tipaka. No — kada je konačno uspjela — bilo je divno. — Tako je Dena obuzela prava strast. Svake se je subote žurila dovršiti posao, a tada je bar deset časaka prebirala po tipkama orgulja. S tom pjesmom zaboravljala je sve brige i težinu života. S tom pjesmom budile su se sunčane uspomene djetinjstva.

— Tek, Dena nije znala, da se je brzo uišlo u trag toj njezinoj strasti, i da si domaćica »našeg župnika« začepljuje uši kod petog ponavljanja pjesme.

Jedne je subote došla Dena povezane glave. Što joj se dogodilo? Zapitao je »naš župnik«?

Ah, ništa, Nije vrijedno spomena. Samo joj se jutros zavrtilo u glavi, — neka slabost, — pala je i o rub stola udarila slijepočicom. Ali — ranica je mala. Tada joj je »naš župnik« savjetovao, da ode kući leći.

»Ah, prečasni, ne — ne boli me ništa, mogu ja raditi, a osim toga kod kuće već leži muž. Groznica ga trese, kašlje. Prehladio se u šumi«, rekla je Dena. »No dobro, kada baš hoćeš, ali nemoj danas temeljito spremati, — pošteri, — čuvaj svoje zdravlje za djecu!« — ozbiljno, skoro strogo je rekao »naš župnik«. Dena je poslušala, jer je sve selo župnika slušalo, kada je nešto ozbiljno naredio. — Stoga je već nakon pola sata sjedila za orguljama.

II. Nedjelja po Uskrsu

27. IV. 1952.

Današnje sv. Evanđelje donosi (Iv. 10,11—16) nauku Isusovu o dobrom pastiru. Svojstvo dobrog pastira je, da pozna svoje ovce, da ih čuva od vukova i da život svoj daje za njih, kad treba. Loši pastiri su najamnici, kojima nije stalo do ovaca, pa kad vuk dođe, ostavljaju ovce i bježe, a vuk ih grabi i razgoni. Isus veli za sebe, da je pastir dobri i da pozna svoje ovce i da svoj život polaže za njih. Ima i drugih ovaca, koje nisu iz Njegova ovčinjaka; i njih treba da dovede k sebi, da bude jedno stado i jedan pastir.

1. Ja sam pastir dobri. Jest, Isus je u potpunom smislu riječi dobri pastir. Hrani nas svojom božanskom naukom, koja preporađa naše mišljenje i vladanje i stvara iz nas nove ljude, ljude Božje. On nam duše hrani svojim presvetim Tijelom i Krvi u presvetom Oltarskom Sakramentu i time nam daje snage da se opremo đavlu, svijetu i svojim strastima. U drugim sv. Sakramentima daje nam snage, da se možemo odrvati napastima u pojedinim prilikama života. A na koncu kao najbolji pastir dao je život svoj za sve nas, da nas odkupi i spasi. Ima li veće ljubavi od ove?

2. A najamnik ostavlja ovce i bježi. Najamnika ne vodi ljubav, nego interes. On će ustati na obranu kad mu je ugrožen interes, no kad su ugroženi oni, za koje se ima brinuti, napustit će borbu i pobjeći. Donekle se ta pojava temelji na prirodi ljudskoj, koja najprije voli sebe. Ali ljubav prema sebi ne smije da bude pretjerana, jer se tada sukobljuje s pravima drugih. Svi mi treba da u bližnjemu gledamo svoga brata i da ga ljubavlju susretamo.

3. Ja sam pastir dobri i poznajem svoje ovce. Dobro nas poznaje, jer poznaje misli naših srdaca. Njegovi su oni, koji slušaju Njegov glas, idu za Njim i životom su Njemu slični. Ove oni poznaje i ljubi. I odgojitelji treba da poznaju sve svoje pitomce, da ih mogu razumjeti, pa ako treba i uzgajati ih individualno svojoj djeci. Ljubav sve razumije i sve oprašta, i zato pod plaštem ljubavi pitomci napreduju u dobroti i znanju.

4. Ima i drugih ovaca, i njih treba da dovedem da bude jedno stado i jedan pastir. Isus nije došao na svijet samo radi izraelskog naroda, nego radi odkupljenja cijeloga roda ljudskoga. Ne dakle radi nacionalnog ili rasnog interesa, nego radi sveopćeg dobra. Idite po svemu svijetu i propovjedajte Evanđelje svakome stvorenju. Zato u sva vremena, pa i danas, Crkva propovijeda i uči nesamo svoje vjernike, nego preko misionara i pogane po svim stranama svijeta. Svi oni treba da upoznaju dobroga Pastira i da čuju Njegov glas i hrle k Njegovu stadu, gdje će naći smirenje svojih srdaca.

O kako smo sretni, da smo i mi u stadu dobroga Pastira! Nastojmo, da uvijek čujemo Njegov glas i da vjerno idemo za Njim!

Posljednje riječi narodnog junaka

Tirolci slave kao svog najvećeg narodnog junaka Andreasa Hofera. Bio je borac protiv Francuza g. 1809., te je izgubio život u talijanskom gradu Mantovi.

20. veljače 1810., pred samo strijeljanje, Hofer je pisao svome bratu:

»Dragi brate! Božja je volja bila, da ja ovdje u Mantovi zamijenim zemaljsko za vječno. Ali neka Bogu bude hvala za Njegovu milost, ja to tako lako podnosim, kao da me izvode pred nešto drugo. Bog će mi sigurno podijeliti svoju milost do posljednjeg časa, da mogu doći tamo, gdje će se moja duša sa svim izabranicima radovati u vječnoj slavi. Tamo ću se moliti Bogu za sve, osobito za one, za koje sam se najviše dužan moliti, za tebe i svoju dragu suprugu, kojoj zahvaljujem za knjižicu i druga dobra djela. Zato moraju i svi dobri prijatelji, koji ovdje žive, moliti za mene i pomoći mi iz vrućeg plamena, ako još moram trpjeti u vatri čistilišta.

Što sam imao novaca, podijelio sam siromasima. Od onoga, što je još kod kuće, uzmi, koliko trebaš. Daj ljudima, koliko možeš, da ne moram dulje trpjeti. Ostajte zbogom svi na svijetu, dok se opet ne sretnemo na nebu, da tamo hvalimo Boga bez kraja. Svi znanci neka me se sjećaju u molitvi, moja supruga neka ne trpi previše zbog mene. Zbogom, moj lijepi svijete!«

TRAPISTIČKI SAMOSTAN u Bellefontaine u Francuskoj dobio je najmlađeg opata na svijetu. Braća ovoga samostana izabrala su naime svojim opatom o. Emanuela Constanta, koji ima tek 28 godina. Ovaj izbor je sv. Stolica odobrila, pošto prema pravilima Trapista, za opata može biti izabran samo stariji čovjek.

O ZADNJIM DANIMA č. MAJKE AGNEZE OD ISUSA

Č. Majka Agneza bila je doživotna Priorica Karmela u Lisieux-u. Blago je u Gospodinu preminula u 90. godini života, dne 28. srpnja 1951.

U broju 35. našega lista od 26. kolovoza prošle godine već smo javili nešto o smrti Časne Majke Agneze od Isusa, rođene sestre Svete Terezije od Djeteta Isusa. Ali će biti zacijelo milo mnogim štovateljima ove drage Svetice, da čuju o tome još nešto pobliže.

Početkom mjeseca studenoga 1950. već narušeno zdravlje Časne Majke Agneze oslabilo je iznenada. Dne 12. studenoga, na savjet liječnika primila je prvi puta Posljednju Pomast. Draga je bolesnica patila od općenite slabosti, jer je bez mjere trošila svoje sile u službi dobroga Boga i u proslavi svoje svete Sestrice kao i u razboritoj upravi svoje zajednice.

Otada, svako jutro, ona bi primila posjet Isusa u Hostiji na svom ležaju, koje su njezine duhovne kćeri marljivo kitile cvijećem za taj božanski susret. Malo po malo ipak, zahvaljujući nježnoj brizi liječnika, opazilo se malo ojačanje do 9. prosinca. Tada je oslabilo srce, koje je do onda bilo upravo čudnovato zdravo. Kriza je prebrođena i po izričitom priznanju liječnika, pri tom nije sudjelovala samo znanost, nego je nebeski zahvat bio očit. Njezina se okolina usudila misliti, da Gospodin ima nakanu, ako baš ne obnoviti mladost njihove neusporedive Majke, a ono ipak produžiti njezinu starost, tako bogatu zaslugama i svrhunaravnim sjajem. Čim su nastupili prvi sunčani dani, ova je draga Majka vođena od svojih duhovnih kćeri silazila u vrt pod samostanom, u Oratorij da prisustvuje pozdravu Presvetoga Sakramenta i u dvoranu za samostansku zajednicu, gdje bi se sestre svaki dan vesele skupljale nekoliko časaka oko nje, da prime njezin majčinski blagoslov i dokaze njezine ljubavi. Veselila se osobito puneći ruke svojih laticama ruža i promatrajući ih kako bacaju, kao i sv. Terezija, ove latice oduševljeno i s ljubavlju prema Raspelu u dvorištu.

Činilo se, da se sile drage bolesnice povraćaju i to zbog povraćenoga teka. Sestre su se nadale, da će uskoro slaviti 90. godišnjicu života Terezijine »Majčice« 7. rujna, očekujući također 70. godišnjicu njezina ulaska u Karmel 2. listopada 1952.

Ali dobrom Bogu se svidjelo, da nagradi ovaj divni život, koji je bio pun najčišće ljubavi i potpunoga predanja. U predvečerje blagdana Naše Drage Gospe od Karmela, 15. srpnja, izgledalo je, da je časnu, premilu bolesnicu uhvatila nova kriza teškoga disanja — i to baš krajem Jutarnje. I zato je bio dozvan liječnik. Ovaj je konstatirao dosta izrazitu upalu pluća i propisao energični postupak.

U podne je časna Majka, usprkos umora, počela glasno moliti Anđeo Gospodnji, ali je morala prestati kod riječi »Evo službenice Gospodnje«, svršivši ostali dio sasvim tiho. To je bilo zadnje svjedočanstvo njezina prikazivanja, i, u nekom smislu, to su bile njezine zadnje riječi. One savršeno ukratko izrazuju, kao i kod Bl. Djevice Marije, njezinu velikodušnu životnu vjernost u jednostavnosti i poniznosti prave djeve Božje.

Pred večer sestra Genoveva (njezina rođena sestra Celina), koja je bila pokraj nje, primi od svoje »Majčice«, svoje Pauline, sestrinski poljubac, pošto joj je više puta prihvaćala ruku. Zatim je č. Majka zašutjela. Na najveći blagdan Karmelskoga Reda na 16. srpnja, na 67. godišnjicu primanja svetoga redovničkoga vela — 1884. — ona je zaronila u duboki neočekivani san, sve do časa kada su njezine smrtne veze popustile, 28. srpnja u 17 sati i 45 minuta.

Kad je u 17 sati toga dana ponovno primila Sakrament umirućih s nekoliko je pokreta časna umiruća bolesnica očitovala milost Svetoga Pomazanja.

Ova obamrlost bez boli — kako su uvjeravali liječnici — ljudski uopće neshvatljiva, ostavljala je svojim izvanrednim značajem ipak jednu zraku nade. Njezine su duhovne kćeri podržavale taj život, koji je gasnuo, dozama seruma i tekućine, koju su joj stavljale u usta kap po kap.

Predanje drage Majke, njezino lice, s kojega se odražavala vedrina djeteta, njezina glava lagano okrenuta na desnu stranu, davali su joj divan izgled, i njezina se okolina nije umarala promatrajući je i imajući na umu riječi »Pjesme nad pjesmama«: »Ne budite moje Drage dok spava«. Ova polovična smrt blago ih je spremala na zadnju žrtvu.

Trinaestoga dana — 28. srpnja — vidjelo se, da je srce, koje se dotada dobro držalo, popustilo, zbog sve težega disanja. Bila je subota. Znalo se, koliko je časna Majka ljubila presvetu Djevicu i koliko je željela, da je vidi u nebu. Odmah poslije podneva, prvi znakovi skoroga svršetka skupiše čitavu zajednicu oko kreveta ove mudre djevice, čije su zadnje kapljice ulja upravo izgarale u njezinoj životnoj svjetiljci. Njezine su duhovne kćeri molile večernju molitvu njezina života, preporuku duše.

Oko 17 sati, poslije pjevanja »Salve Regina«, što se u Karmelu vrši svake subote uvečer u koru, č. Majka je naglo oslabila. Opet se čitava Zajednica našla oko ovoga oltara, na kojem je ugodna žrtva svršavala svoje izgaranje.

Najedanputa, iza tako duge slabosti, nevjerojatna kretnja — ruke već hladne i nepokretne drage umiruće bolesnice, vidljivo stisnuše ruke dviju sestara bolničarki, koje su joj držale ruke u svojim rukama. Njezine lijepe oči otvorile se sasvim i promatrale sve sestre punim sjajem. Ove su bile uvjerene, da je njihova draga Majka opet došla k svijesti, a Majka se Podpriorica požurila i počela predmoliti njezine najdraže zazive: »Isuse blaga i ponizna Srca, učini srce moje po Srcu svome!«

Lagani naklon glave, smiješak, pokret usnica dadoše znak odobravanja.

Sestre su nastavile: »Isuse blaga i ponizna Srca, uzmi moje srce, da bude posve Tvoje..... promijeni moje srce u Tvoje, stavi moje srce posve blizu Tvojega....«

»Moja Majčice«, govorile su joj« sva Vaša djeca su blizu Vas sa sestrom Genovevom«.

Majčinski pogled se tada okrene prema dragoj sestri Celini, a zatim padne na sve skupljene sestre.

Ove su još molile: »Moj Bože, ja Tebe ljubim!« — Djevice smiješka, nasmiješi se i meni!« — »Sveta mala Terezijo, moli za nas!« Ali oči se napola zatvoriše i blažena duša najdraže Majke odleti prema nebeskoj domovini.

Nekoliko časaka kasnije, pokrene se zvono Bazilike, komu je Časna Majka Agneza bila kuma, a pratila su ga sva zvona, kao da zvone nekome triumf. To je bilo u taj bolni sat kao neki znak na veselje. Upravo radio i štampa javiše bolnu vijest, a telegrami iz čitavoga svijeta stizahu u Karmel Lisieux, počevši od 29. srpnja, izrazujući najživlje i najdublje saučešće. Ne samo Tajništvo Vatikanske države, nego i sam Sveti Otac sjedinio se u tom iskazivanju štovanja. Donosimo same riječi ovoga pontifikalnoga brzojava:

Vatikanski grad, 31. srpnja 1951.

»Pošto smo s bolom saznali za vijest o smrti naše drage kćerke Agneze od Isusa, Mi preporučujemo milosrđu Božjem dušu Vaše časne Priorice, po zagovoru Svetice, čija je bila u isto vrijeme i sestra i majka, i Mi Vam podjeljujemo, kao i sestri Genovevi od Svetoga Lica i svima redovnicama, Naš apostolski blagoslov.

Pijo PP. XII.«

U kapelici Karmeličanki je započeo neprekinuti mimohod vjernika željnih, da još vide Terezijinu »Majčicu« i da se dotaknu različitim predmetima mrtvačkoga odra. Usklici divljenja izvijali su se iz svih usticu: »Kako je lijepa! Kakva li izražaja mira!« I zaista mili potezi ove divne redovnice sačuvali su i u smrti svoj jedinstveni čar, kakav imađahu za čitavoga života, i to sve dok nije lijes olovne boje zatvoren 31. srpnja poslije podne.

Pontifikalnu Misu »de Requie« celebrirao je Njegova Preuzvišenost mgr. Fallaize, biskup Tmuisa, a pjevao je pjevački zbor bazilike Svete Terezije od Djeteta Isusa izmjenjujući se s veličanstvenim zborom svećenika i redovnika. Počasni đakon bio je jedan mladi svećenik, član porodice Martin, njezine porodice.

Iza mise bijela falanga Otaca Karmeličana prenijela je lijes do grobnice, u kojoj se nalaze moći svete Terezije, i gdje počiva od 1940. godine njezina kuma i rođena sestra, sestra Marija od Presvetoga Srca.

Karmeličanke u Lisieux-u imadu dakle osobitu utjehu, da čuvaju blizu sebe onu, koja je bila duša njihova Karmela, i one bi htjele sačuvati zauvijek njezinu žarku revnost, kojom je nasljedovala svoju malu Sestru i širila njezinu slavu, kao i njezinu vjernost u svim redovničkim pravilima, povezanu s blagošću i poniznošću, što dade ovoj štovanoj »Majčici« idealni pečat jednostavnosti.

— UDRUŽENJE HOLANDSKIH KATOLIČKIH NOVINARA slavi ove godine 50. godišnjicu svoga rada. Danas je predsjednik ovoga udruženja poznati parlamentarni izvjestilac dnevnika »De Tijd« g. Hamkwot.

PIJO XII. O DOKAZIMA ZA BOŽJU OPSTOJNOST U SVIJETLU MODERNIH PRIRODNIH ZNANOSTI

Vječno promjenljiva

Suvremeni učenjak, prodirući svojim pogledom u nutrinu naravi dubije od svojih predšasnika prije sto godina, znade, da je anorganska materija, da se tako izrazimo, u samoj svojoj srži obilježena žigom promjenljivosti i da uslijed toga njen bitak i njeno održanje zahtijeva jednu sasvim različitu realnost, nepromjenljivu po svojoj naravi.

Kao što na nekoj crno-bijeloj slici figure ustaju iz tamne pozadine i samo na taj način dobijaju puni učinak plastike i života; isto tako slika vječno nepromjenljivog izbija jasna i sjajna iz bujice, koja sve materijalne stvari makro i mikrokosmosa zahvaća i prevrće u unutrašnjoj promjenljivosti, koja nikada ne prestaje. Učenjak, koji se odmara na obali ove ogromne bujice, nalazi odmor u onom pokliku istine, kojim je Bog definirao samoga sebe: »Ja sam Onaj, koji jesam«, a koga Apostol hvali kao »Oca svjetlosti, kod kojega nema promjene niti sjene mijene«.

B) UPRAVLJANJE PREOBRAŽAJIMA

a) u makrokozmu: zakon entropije

Moderna znanost nije samo upotpunila i produbila našu spoznaju o realnosti i prostranosti promjenljivosti u kozmosu, ona nam također pruža dragocijena obavještenja o upravljanju, po kojem se vrše procesi u prirodi. Dok se još prije sto godina, naročito poslije otkrića zakona o postojanosti, mislilo, da su prirodni procesi povratni, radi čega se je po načelima stroge uzročnosti — ili bolje determinacije — smatralo mogućim neprestano obnavljanje i pomlađivanje kozmosa; sa zakonom entropije, koji je otkrio Rudolf Clausius, dolazi se do znanja, da su spontani prirodni procesi vezani s izvjesnim smanjenjem slobodne i korisne energije: što u jednom zatvorenom materijalnom sistemu na kraju krajeva mora dovesti do prestanka procesa u makrokozmičkim razmjerama. Ova fatalna sudbina svemira, koja izlazi iz iskustva pozitivne znanosti, a koju nastoje prišteditи svemiru hipoteze, često puta bez osnova, kao ona o neprestanom dopunskom stvaranju, riječito zahtijeva postojanje nužno potrebnog Boga.

b) u mikrokozmu

U mikrokozmu ovaj u osnovi statički zakon nema primjene, a osim toga u vrijeme njegove formulacije nije se skoro ništa znalo o strukturi i ponašanju atoma. Sasvim tim najnovija ispitivanja o atomima kao i neočekivani razvoj astrofizike omogućili su i na ovom polju začudna otkrića. Njihov rezultat na ovom mjestu može biti samo ukratko spomenut, a sastoji se u tome, da je također atomski i intraatomski razvitak jasno obilježen znakom upravljanja.

Za ilustraciju ove činjenice bit će dosta pozvati se na već spomenuti primjer ponašanja sunčane energije. Električki sastav kemijskih atoma u fotosferi Sunca oslobađa svake sekunde ogromnu količinu energije, koja zrači u okoln prostor, iz kojega se ne vraća. Gubitak se nadoknađuje iz unutrašnjosti Sunca posredstvom formiranja helija iz kisika. Energ ja, koja na ovaj način postaje slobodna, dolazi iz mase jezgra kisika, koja u ovom procesu jednim malim dijelom (7%) prelazi u energiju jednake vrijednosti. Proces kompenzacije razvija se dakle na račun energije, koja originalno, u jezgri kisika, postoji kao masa. Na taj način ova se energija tokom milijardi godina polako, ali nenadoknadivo preobražava u zračenje. Slično se događa u svim radioaktivnim procesima bilo prirodnim bilo umjetnim. Također dakle, ovdje u malenom mikrokozmu susrećemo zakon, koji pokazuje na upravljanje razvitkom, a koji je zakon analogan zakonu entropije u makrokozmu. Upravljanje spontanim razvitkom je determinirano posredstvom smanjivanja korisne energije u sastavu jezgri atoma i do sada nisu poznati procesi, koji bi spontanom formacijom jezgri visoke energetičke vrijednosti, mogli poništi ti ili kompenzirati takvo iskorišćivanje.

C — SVEMIR I NJEGOV RAZVITAK

u budućnosti

Ako dakle učenjak baci svoj pogled od dosadašnjeg stanja svemira na budućnost, pa makar daleko, daleko udaljenu, osjeća se prinuđen, da se susretne sa starenjem svijeta kako u makrokozmu tako i u mikrokozmu. Tokom milijardi godina količina atomskih jezgri, i ako na oko neiscrpivih, gubi korisnu energiju i materija se približava, da se slikovito izrazimo, da postane kao ugasli vulkan.

(Nastavak na str. 6)

Svemir i čovjek

Astronomija pokazuje jasno, koliko je čovjek sitan tijelom, izgubljen u prostoru i vremenu, a velik duhom; može istraživati svemir, spoznati prirodu i prirodne zakone, svojim mislima prelaziti s kraja na kraj svemira, s kraja na kraj Zemlje, spoznati Stvoritelja svijeta, te dubinu čudesnu spoznajnu moć svoje duše. Upoznatu sliku svijeta i Boga nosi čovjek u svojoj duši, usavršava je daljnjim spoznajama — u prirođenoj težnji za spoznajom najviše istine i za postignućem dobra, vječnog života u beskrajnom i vječnom Stvoritelju. Kad je ljudska duša tako velika, beskrajna, onda je i vječna.

Karlo Fridrik Gauss (1777.—1855.) smatran je za najvećeg matematičara svih vremena. On piše: »Ako je zadaća najvišeg Bića, na posebnim svemirskim kuglama stvoriti bića, te im tek dozvoliti 80—90 godina života bijedan je to plan. Živi li duše 80 godina, ili pače 80 milijuna godina, a onda ima da propadne, ni ovo golemo vrijeme konačno ne znači ništa. I tako moramo doći do nazora, što nam ga nameće strogo znanstvena podloga, da osim ovoga tvarnoga svijeta, postoji još drugi svijet, duhovni svijet, pun razlikosti kao i ovaj, svijet, koji nam mora pasti u dio.«

Gauss piše jednom svom prijatelju matematičaru: »Neka ti san, koji mi nazivamo životom, bude sladak predokus pravog života, koji nas čeka u našoj pravoj domovini, gdje naš uskrsli duh ne će više sapinjati okovi lijenoga tijela, omeđeni prostor, tjelesne muke i mnoštvo sitnih potreba i želja. Nosimo taj teret odvažno do konca, bez mrmljanja, ali nemojmo izgubiti ispred očiju svoj drugi, najviši cilj. Tada, kad nam kucne zadnji čas, bit ćemo veseli, što možemo skinuti svoje breme i što možemo gledati, kako iščezava zastor ispred naših očiju.«

Kao što je god čovječanstvo sve do prije 400 godina općenito živjelo u zabludi, da je Zemlja ogromno nepokretno tijelo, a Sunce, planeti i sve zvijezde da kruže oko nje, dok je obrnuto istina: Zemlja je jedan mali planet, koji s drugim planetima kruži oko Sunca i opet cijela Sunčeva obitelj leti svojom stazom u ogromnom zvjezdanom sustavu Mliječnog Puta, tako isto mnogi žive u mislima, da je ovaj zemaljski život središte života, da izvan njega nema drugog života. Naš zemaljski život je samo klica budućeg života.

Mi vidimo na Zemlji, koju moć imaju sunčane zrake. Od njih potiče sva energija i zavisi cijeli život na Zemlji: svijetlo i toplina, strujanje zraka, kruženje vode, život svega bilja, svih životinja, pa i ljudi. Ako se uzme u obzir, da Sunce zrači u svemir 2,260,000.000 puta više svijetla i topline nego što pada na našu Zemlju, onda koliku tek moć imaju sve one silne množine zraka i energije, koju izbijaju sve nebrojene zvijezde u svemiru. Nije moguće da priroda, koja je u svemu svrsishodno uređena, uzalud rasiplje i baca u ništavilo te nepojmljivo ogromne količine snaga, kad s tno malo zraka, što ih Sunce poklanja Zemlji, može da postoji i da se održava sav ovaj zemaljski svijet.

Kad se u noći s mora približavamo nekom gradu, vidimo samo njegovu rasvjetu od hiljadu žarulja, a ne vidimo grada, njegov uređaj, bogatstvo i život. Tako isto mi u svemiru gledamo bezbrojna svijetla, raskošno zvjezdano nebo, a ne vidimo njegovu svrhu — sve, što postoji izvan sunca. Ta svrha i život postoji, samo ga mi, nalazeći se u niskom materijalnom svijetu, ne možemo nazrijeti ni dokučiti.

Duhovni pisac R. Gräf zrađava svoju misao i osjećaj riječima: »Ljepota i sklad svemira, sunčano svijetlo, krasota boja kod cvijeća, čudesa stvaranja, razveseljuju me: cijela je priroda djelovanje Tvoje svemoćne volje. To me ushićuje, pružam stvorenju svoje srce, svoja usta i slavim Te; oni Ti, Bože, služe nesvijesno, ja se podvrgavam Tvojoj volji svijesno i svojevoljno«.

I zato, kada gledamo zvjezdani hram, kada nam se pred okom stvori beskrajni svemir u svom bogatstvu i krasoti, a bezbrojna sunca srebrenim i zlatnim svjetlucanjem kao da nam šalju pozdrave i kažu sitnoj Zemlji: mi smo te vidjeli od početka i sjat ćemo kad tebe više ne bude, — i kada duhovnim okom u ponoru ma beskonačnosti gledamo nebrojene zvjezdane gradove, njihova sunca, planete i život što ga održavaju, a duhovnim uhom slušamo uzvišenu, slobodnu i radosnu simfoniju cijeloga svemira u slavu svoga Stvoritelja, kažimo s Dr-om. Hinkom Hinkovićem, koji je motreći veličanstveni svemir, kano u zanosu rekao:

»O ljepote! O harmonije! U toj divnoj harmoniji ja gledam svemogućega Stvoritelja, koji je to sve iz ništa stvorio. Ja vjerujem u Njega, ja se divim Njegovoj svemoći i ljepoti, što mi sja u stvorenom svemiru, toj savršenoj harmoniji i ljepoti. U svojoj duši nosim tek jedan osjećaj za Boga, a taj je, da Mu se cijelim žićem i bićem klanjam«.

Iz katoličkog svijeta

FRA MIHAJLO RANDOLWIĆ, mladi benediktinski klerik opatije Priniknash u Engleskoj, ušao je kao 19-godišnji mladić prije dvije godine u benediktinski red protiv zričito izjavljene volje svoje majke. On je odbio da primi iznos od 13.500 funti sterlina, koji mu je majka ostavila u nasljedstvo pod uvjetom, da napusti samostan.

U AFRIČKOM GRADU KISANTU tamošnji katolički sveučilišni centar »Lovanium« imao je školske godine 1950.-51. ukupno 140 slušača. Od ovih 34 slušača su pripadali pripravnom tečaju, 33 tečaju za liječničke pomoćnike, 6 tečaju za bolničare, 37 tečaju za agronomske pomoćnike i 30 tečaju za administraciju. Studij na ovom sveučilišnom centru traje 3 do 5 godina. Predviđa se, da će se 1953. moći otvoriti viši tečaj medicine, koji će davati liječničke diplome.

U JAPANSKOM GRADU OSAKA, a u tamošnjoj salezijskoj školi, 94 đaka su na Božić prošle godine primili sv. Krštenje. Na taj način skoro svi đaci ove salezijanske škole su sada katolici.

SVETI OTAC PIJO XII. primio je utorak 12. veljače u svečanu audijencu Dr. Gonzala Restrepo Jasamila, ministra vanjskih poslova američke republike Kolumbija.

KARDINAL NIKOLA CANALI na svečan način je 12. veljače o. g. blagoslovio novu emisionu postaju radio Vatikana. U ovoj postaj je instaliran novi odašiljač za kratke valove jačine 50 Kw.

ODLUKOM SVETE KONGREGACIJE OBREDA od 11. siječnja o. g., potvrđenom od strane sv. Oca, odobreno je, da se kroz daljnje tri godine, a prema nahođenju mjesnih biskupa, može služiti Uskrsno Bdijenje t. j. služba Velike Subote po novom obredniku noću između Velike Subote i Uskrsa. Vrijeme obreda mora započeti tako, da početak sv. Mise dođe oko pola noći. U osobitim slučajevima i radi važnih razloga biskupi mogu dati odobrenje, da se služba Uskrsnog Bdijenja po novom obredniku služ na Veliku Subotu u večer, ali tako, da u nijednom slučaju ne započne prije 20 sati.

U AUSTRIJSKOM GRADU SIDNEY-u održat će se 1953. nacionalni austrijski Euharistički Kongres na uspomenu 150. godišnjice služenja prve sv. Mise na području ovoga kontinenta te na uspomenu 25. godišnjice međunarodnog Euharističkog Kongresa održanog 1928. u Sidney-u, kao i na uspomenu 25. godišnjice osnivanja Društva Presv. Imena Isusova u Australiji. Prvu sv. Misu na austral jskom kontinentu služio je prije 150 godina irski svećenik Jakov Dikson, koji je od strane engleskih vlasti bio deportiran u Australiju.

KATOLIČKI BISKUPI U INDIJI objavili su pastirsko pismo, u kojem zauzimlju najenergičniji stav protiv uvođenja t. zv. kontrole poroda. »Sredstva, koja se ho će propagirati katolici ne mogu podržavati. Katolici moraju znati, da nitko nema prava uništiti ljudski život; nikakvo dokazivanje ne može opravdat takvo zlo djelo«.

Msgr. NORMAN GILROY, kardinal nadbiskup Sidney-a, objavio je, da je 29. studenoga završen diecezanski proces za beatifikaciju Marije Mc Kilop, u redovnice otvoru majke Marije od Križa, utemeljiteljice reda sestara Sv. Josipa od Presv. Srca. Marija Mc Killop je rođena u Melbournu 1842. a umrla je u Sidney-u 1909. Sp si procesa su poslani u Rim. Majka Marija od Križa će biti prva svetica, koja je rođena u Australiji.

MEĐUNARODNA KATOLIČKA KARITATIVNA KONFERENCIJA je ustanovljena u Rimu kao međunarodni organ katoličkih nacionalnih dobrotvornih organizacija. Ovoj konferenciji su pristupile nacionalne katoličke dobrotvorne organizacije iz Austrije, Kanade, Danske, Francuske. Njemačke Italije Luksemburga, Holandije Portugala, Sjedinjenih Američkih Država Švicarske. Delegati iz Belgije su prisustvovali kao promatrači. Međunarodna katolička karitativna konferencija ima za svrhu suradnju i koordinaciju dobrotvornog djelovanja svojih članova ostavljajući im punu nezavisnost u radu.

U AMERIČKOM GRADU Dubergye Jowa na svečan način je otvoren zavod sv. Dominikanaca za bogoslovne nauke.

U CAMPO GRANDE, brazilijanskom gradu, Msgr. Antonio Capelo je blagoslovio temeljni kamen novog katoličkog sveučilišta »Sv. Ivana Bosco«, kojim će upravljati oo. Salezijanci. Blagoslovu temeljnog kamena je prisustvovao guverner države Grosso, predstavnici vlasti kao i mnoštvo prijatelja, dobročinitelja i ostalog naroda.

KOLIKO IMA KRŠĆANA U IZRAELU? Statistike, publicirane od izraelske vlade o stanju religije u Izraelu, nisu još toliko pouzdane da bismo mogli imati jasnu sliku o broju kršćana u novoformiranoj državi. Prema jednoj statistici izraelskog ministarstva bogoštovlja od 1949 g. u Izraelu bilo je: katolika 4113, maronita 962, s raca 11, grko-katolika 11544, u svemu katolika 16.630, — Pravoslavaca je prema istoj statistici bilo 11764, protestanata 985, neodređenih 2936, — u svemu svih kršćana 32.315. Međutim najnovije statistike daju poneešto izmijenjenu sliku. Statistika iz 1951. g. govori o: 12.000 pravoslavaca, 13.000 grko-katolika, 5000 rimokatolika, 2000 maronita, 1000 protestanata, 600 kopta i 400 drugih, u svemu 34.000 kršćana. Prema ovoj statistici kršćani su nešto pošasli a porasli su naročito u odnosu na muslimane. Međutim ovaj porast ima se pripisati migraciji, jer je poznato, da sadašnja vlada u Izraelu nerado gleda i ne trpi eventualne židovske obraćenike na kršćansku vjeru. Takvima se čak onemogućava daljnji boravak u zemlji.

AFRIČKA DRŽAVA TANGANYKA pod utjecajem katoličkih misija sve veću brigu posvećuje razvitku školstva. Još prije nekoliko god na u ovoj državi nisu uopće postojale državne škole, a sada se predviđa, da će do 1956. g. država otvoriti 200 škola. Katolički vjeronauk se predaje ne samo u vjerskim, nego u državnim školama.

ELEONORA FARJEON, poznata engleska književnica i glazbenica, obratila se je na katolicizam. Ona se je u svome književnom radu istakla pisanjem knjiga za djecu.

U HONGKONGU umro je biskup Enrico Valtorta. Upravljao je svojom biskupijom 44 godine, a sav svoj život posvetio je misionarskom radu među Kinezima. Bio je rodom iz Italije.

— U MEKSIKU je održan katolički socijalni tjedan. Raspravljalo se o pitanju katoličke slobodnih škola te o položaju najamnih radnika.

GODIŠNJA SKUPŠTINA biskupskog katoličkog vijeća u njemačkom gradu Paderbornu donijela je zaključak, kojim se traži zakonsko uređenje prava roditelja na slobodni školski odgoj njihove djece.

— »CATHOLIC DIRECTORY«, službeni godišnjak Katoličke Crkve u Engleskoj objavljuje, da u Engleskoj ima 2,837.700 katolika. Prema lanjskoj godini porast katolika iznosi 25.100 osoba. Ov se brojevi zasnivaju na župničkim izvještajima i odnose se samo na one katolike, koji redovno posjećuju nedjeljnu sv. Misu. Najveći porast katolika je zapažen u biskupiji Westminster, koja sada broji 345.000 katolika. U biskupiji Birmingham 1949. g. bilo je samo 5.400 katolika, a sada ih ima 23.450. Prema istom »Catholic Directory« u cijeloj Engleskoj ima 2.867 katoličkih crkava i javnih kapela te 911 privatnih kapela. U Engleskoj postoji 1.488 katoličkih pučkih škola, koje posjećuje 424.955 učenika učenica, 592 srednje škole s 100.452 đaka te 39 stručnih škola. Svjetovnih katoličkih svećenika ima u Engleskoj 4.237, a redovnika svećenika 2.447.

STUDENTSKA MISIJSKA LIGA u Sjedinjenim Američkim Državama održat će svoj XIV. godišnji kongres na sveučilištu Notre Dame od 21. do 24. kolovoza o. g.

155 MILIJUNA DOLARA morat će skupiti mala grupa engleskih katolika za uzdržavanje svog katoličkog školstva. U stinu velika žrtva.

MALA KNEŽEVINA LUKSEMBURG ima ukupno 290.000 stanovnika, od kojih 283.000 katolika. U Luksemburgu postoji jedna biskupija, a ima 785 katoličkih svećenika, od kojih njih 527 radi u duhovnoj pastvi, a 424 u misijama. Katolički dnevnik »Luxemburger Wort« ima 60.000 primjeraka naklade.

SELO JAVIER, rodno mjesto sv. Franje Ksaverskog, ima zavod za isusovački svećenički naraštaj i centralnu kuću nove ženske misijske »Kongrecije Isusa Krista«, koja je kongregacija utemeljena 1944. Misionarke ove kongregacije svršavaju svučilišne nauke i kao takve onda odlaze na rad u misije.

Č. S. KAROLINA MARIJA

Dne 22. veljače ove godine pokopana je na Mirogoju Ana barunica Melissari, časna majka i glavarica naših Sestara od Pohoda iz samostana i kapele Corpus Domini na Trešnjevki. Ova je kapela poznata vjernicima grada Zagreba, koji tamo odlaze da obave od sata do sata adoraciju pred svakodnevno izloženim Svetotajstvom Pokojnica je bila središte tamošnjega samostanskog života i kroz godine vodila tešku brigu oko uređenja i opstanka tamošnje redovničke obitelji. Rođena je 1889. u Firenci i budući da je rano izgubila majku, dade je otac na odgoj u samostan Sestara od Pohoda u Turnfeldu kod Insbrucka. Red Sestara od Pohoda osnovao je veliki svetac Crkve katoličke sv. Franjo Saleški, a pomagala mu je kod toga sv. Ivana Franciska Chantal.

U kriju toga Reda nikla je i procvala velika svetica odabranica Presvetoga Srca Isusova sv. Marija Margareta Alacoque. Može se doista reći, da je za duhovni život Crkve u 17. i 18. vijeku sv. Franjo Saleški ono isto, što je sv. Franjo Asiški za duhovni život Crkve 13. vijeka. To je sve saznala i promatrala u godinama odgoja i školovanja naša pokojnica, pa nije čudo, što se oduševila za takve ideale i odlučila da iza svršenog školovanja ostane u samostanu Sestara od Pohoda kao redovnica. Međutim, Pravilo toga reda prema davno iskušanoj mudrosti Crkve, ne dopušta, da učenica odmah iza školovanja ostane u samostanu, nego se mora vratiti svojoj kući i od kuće nakon određenog vremena smije molsti da bude primljena u samostansku kandidaturu. Naša Ana Melissari došla je dakle kući u Firencu, a otac, da je odvrati od njenih namjera, pošalje je u Englesku, gdje će mu kćerka u vrtlogu svijeta i otmjenog društva zaboraviti svoje »nezgodne sanjarije«. Ipak, ni potpune dvije godine provedene u Engleskoj po programu brižnog oca nisu mogle pokolebati čvrstu volju za potpunom službom Božjom, koju je u srcu nosila mlada barunica. Otac morade popustiti, i tako naša Ana Melissari stupi u samostan i postade odličnim članom svoje redovničke provincije. Razvila se u intelektualku posve evropskog formata, ali i u revniteljicu duha Ljubavi Božje, kao što ga je u svojoj francuskoj domovini i svemu svijetu ostavio u baštinu veliki Svetac Utemeljatelj. Putem velikih žrtava blagosti i ljubavi došla je i u našu domovinu, te ovdje razvila zamjeran rad unutar svojih mogućnosti. Već od početka pobolijevala je od emfizema pluća, dok je ta bolest potpuno ne prikova na postelju i zada joj smrt u noći 21. veljače o. g.

Nepoznata i tudinka razvila je neprocjenjivi rad revnosti i ljubavi Božje u našem bijelom Zagrebu i našoj domovini, pa je našla svoj pokoj na našem Mirogoju. Počivala u miru Božjem!

PIJO XII. O DOKAZIMA ZA BOŽJU OPSTOJNOST U SVIJETLU MODERNIH PRIRODNIH ZNANOSTI

(Svršetak sa strane 3.)

Ova nas činjenica sili na pomisao: ako današnji kozmos, dun pokreta i života, ne može, kao što smo vidjeli, unati razloga svoga bivstva u sebi, u toliko manje nam može to pružiti onaj kozmos, iznad kojega će na svoj način smrt raširiti svoja krila.

u prošlosti

Sada bacimo pogled na prošlost. U koliko idemo natrag, materija nam se pokazuje sve bogatija slobodnom energijom, ukazuje nam se kao pozornica velikih kozmičkih poremećaja. Na taj način nas upućuje na to, da je materijalni svemir nekada započeo snabdjeven velikom obilnošću energetskih rezervi, koje ne možemo ni zamisliti, pak da se je snagom ovih energija, u početku vrlo brzo, a poslije s rastućom sporošću, razvijao do današnjeg stanja.

Na taj način sama po sebi nam se nameću ova pitanja:

Je li nam znanost u mogućnosti kazati, kada se je zbio ovaj snažni početak kozmosa? I, kakvo je bilo prvotno, primitivno stanje svemira?

Najglasovitiji stručnjaci atomske fizike u suradnji s astronomima i astrofizičarima podrudili su se, da bace svijetlo na ova teška, ali isto tako zanimljiva pitanja.

— **U HOLANDSKOJ NADBISKUPIJI UTRECHT** broj kandidata za svećenička zvanja je toliko povećan, da je nadbiskupija, prema izjavi nadbiskupa koadutora, primorana graditi novo biskupsko sjemenište.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Franjo Grundler, kanonik Zagreb, Kaptol 26.
— Tisak tiskarije »Narodne tiskare«, Zagreb, Masarykova ul. 23a. — Broj tekućeg računa uprave lista: 40-943.312. — Pojedini broj stoji 8.— din.